

De redactrices van *Twintig* over hun ervaringen in het mannenbolwerk

Vrouwendienstplicht, een goed plan?!

Nu, twintig jaar na de opschorting van de opkomstplicht, staat de vrouwendienstplicht op de politieke agenda. Minister Hennis-Plas-schaert van Defensie gaat de wet aanpassen, zo heeft ze in februari dit jaar laten weten. Op dit moment nog slechts een papieren voorstel; van herinvoering van de opkomstplicht is geen sprake. Althans: voorlopig. Wat vinden de voormalige redactrices van het *VVDM*-maandblad *Twintig* van dit voorstel?

Door: Astrid van Unen

We zaten er dicht op in de jaren tachtig als journalistes van *Twintig*. Jellie Brouwer, Bernadet van Kuijeren en ik versloegen na elkaar het wel en wee van het soldatenleven. Hadden wij genoeg kracht en discipline gehad om als zandhaas, verkenner of sergeant te fungeren? We zullen het nooit weten. Bij het woord 'vrouwendienstplicht' gaan bij Jellie de associaties alle kanten op.

verliezen aan de dienstplicht vind ik ook wel lastig. Zonder dat ze er zelf zeggenschap over hebben?"

Kabaal maken

Net als Jellie is Bernadets eerste reactie: "Je kunt er niet tegen zijn, want het wordt gepresenteerd als gelijke behandeling, zoals in Artikel 1 van de Grondwet staat. Dus zijn we voor. Maar er is nog steeds geen gelijke behandeling. Denk maar aan

Jellie Brouwer werkt als presentator bij het Radio 1-programma Kunststof.

iemand de vrouwendienstplicht Ook Bernadet wijst op die twee zou moeten doorvoeren, het Hennis-Plasschaert wel moet zijn, als eerste vrouwelijke minister op Defensie. "Maar haar argumentatie is vreemd" zaat ze "Ze redeneert als verwaalden zich kanot Als daar

"Vrouwendienstplicht?" roept ze

salaris, carrièrekansen, verbreking

uit door de telefoon. "Ik denk meteen aan mijn drie dochters, die zo'n brief van de minister op de deurmat kunnen verwachten. Het is eigenlijk best ingewikkeld om hier iets van te vinden. Ik ben heel erg voor gelijke rechten en gelijke plichten, dus het idee dat Hennis-Plasschaert de vrouwendienstplicht wil invoeren, vind ik heel goed nieuws. Ook het feit dat er een einde komt aan die enge gemeenschappen op kazernes. Gaat daar eindelijk een gezonde situatie komen." Maar de moeder in Jellie heeft ook haar twijfels. "Het idee dat mijn dochters een jaar moeten

van een arbeidscontract bij zwaargerschap... De vraag is: hoe staat het nu met die gelijke behandeling binnen Defensie? Het is een enorme mannenwereld. Bij mijn weten zijn er geen vrouwelijke generaals (er was er één, Leanne van der Hoek, maar zij is inmiddels b.d., red.) en daarmee geen voorbeeldvrouwen. Je kunt je dus afvragen of de cultuur binnen Defensie wel geschikt is om vrouwen een kans op gelijke behandeling te geven."

Op dit moment zijn er zo'n 3.600 vrouwelijke militairen tegenover ruim 38.000 mannen, nog geen 10 procent dus. Jellie zegt dat als

Bernadet van Kuijeren is senior leer- en ontwikkeladviseur bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Astrid van Unen werkt als freelance journalist vanuit haar eigen bedrijf U-producties.

er nu een oorlog uitbreekt, hebben we een leger aan specialisten nodig. Dan kunnen we vrouwen goed gebruiken, want ze zijn tegenwoordig vaak hoogopgeleid. Vervolgens komt ze met het gelijkheidsprincipe, waarbij ze wel constateert dat dat qua beloning op de arbeidsmarkt nog achterblijft. Bedoelt ze: mannen en vrouwen zijn gelijk en dat loon, dat zien we dan wel? Laten we hopen dat die vrouwen, als ze eenmaal onder de wapenen zijn, zelf genoeg kabaal maken voor gelijke beloning." Gelijheid voor iedereen moet bovenaan staan, vindt Jellie. "Maar er wordt met twee maten gemeten. Want voor die gelijke beloning moeten ook inspanningen gedaan worden."

Veel testosteron

Dat met de komst van jonge vrouwen de sfeer op de kazernes zal veranderen, vindt Jellie een belangrijk punt. "Ik herinner me nog hoe die was, als ik op bezoek ging voor een reportage. Zo'n enorme groep potente jonge jongens met veel testosteron, dat als een dode door hun lichaam gierde. Ik was me er altijd van bewust dat ik als enige vrouw daar rondliep en dat was niet zo prettig. Aan de andere kant: wat gebeurt er als je een gemengde kluit net-geen-pubers-meer bij elkaar zet? Misschien wel net zoveel onrust!"

net zoveel net zulke jonge vrouwen aan worden toegevoegd, dan moet daar wel beleid op worden gemaakt. En actie." Ze wijst op incidenten die het nieuws haalden, die ook nog gestaafd worden door cijfers uit het derde periodiek onderzoek 'Ongewenst gedrag bij Defensie' in 2011, waaruit bleek dat 44 procent van die weinige vrouwen in het leger last heeft van seksuele intimidatie. "Als er geen beleid en actie op komt, dan gaat het mis." Ze pleit voor een verandering, mocht de opkomstplicht weer worden ingevoerd. "De vrouwendienstplicht wordt nu als een papieren exercitie gebracht, maar als je naar alle spanningen in Europa kijkt, zou het zomaar realiteit kunnen worden. Daar moet het leger op voorbereid worden." Vrouwendienstplicht is een goed plan met het oog op gelijke behandeling. Nederlandse vrouwen kunnen dit volgens mij prima aan. Kijk naar Rojava (noordelijk Syrië), waar de Koerdische meiden met gemak de wapens hanteren om IS te verjagen. Waarom Nederlandse vrouwen dan niet? Aan de andere kant zijn de rechten nog niet op orde. De loonverschillen m/v zijn in Nederland nog steeds groot, gemiddeld bijna 19 procent. Dus: mooi, die gelijke behandeling, maar wel graag met gelijke waardering. ■